ANY LIV.—BATALLADA 2782 BARCELONA 14 D'OCTUBRE DE 1922

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

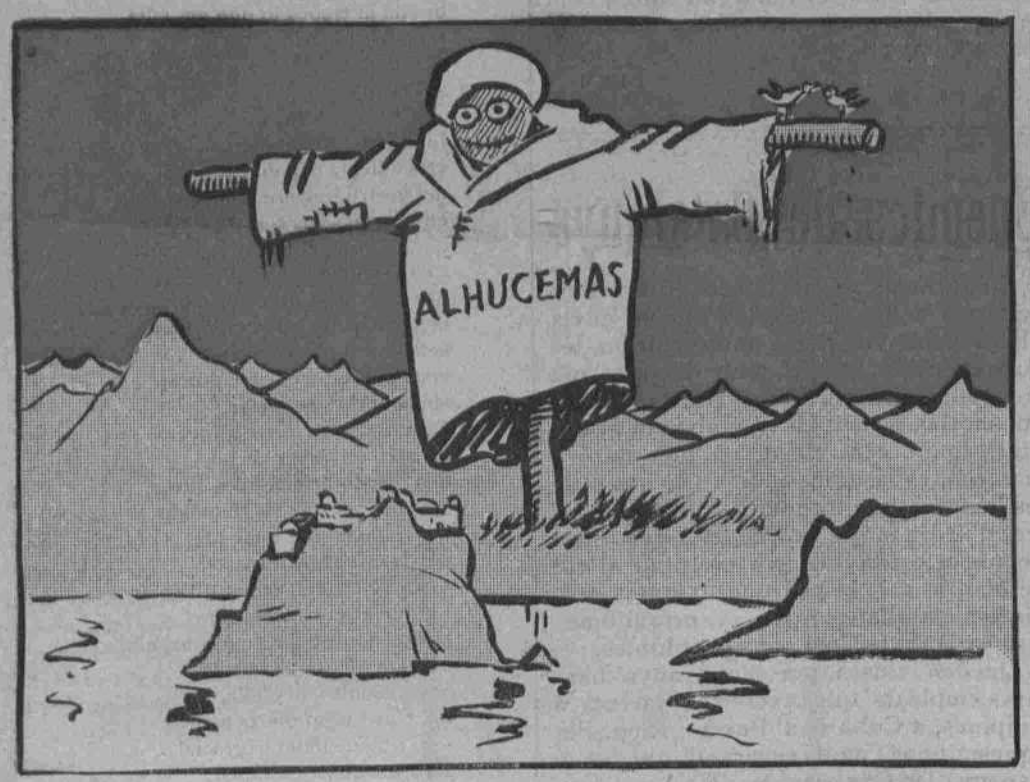
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

NOTES D'ACTUALITAT

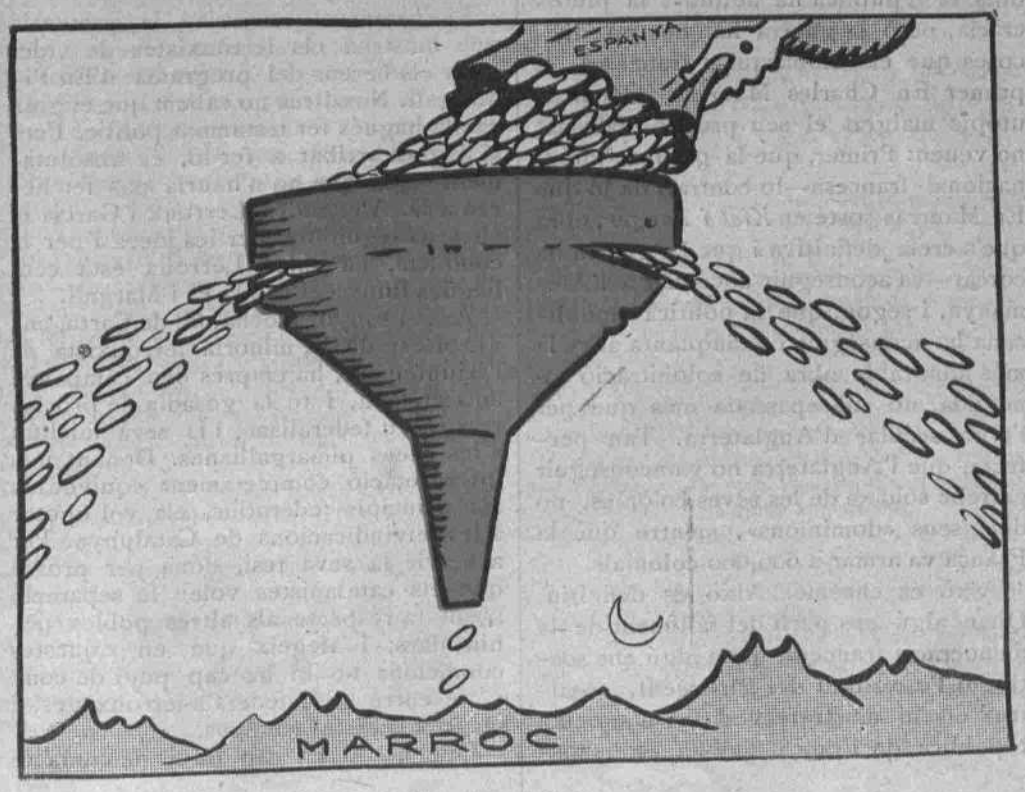
El papu del Marroc

En Burguete no té prous cames per a anar d'ací d'allà

El Raisuni.—No hi ha com sublevar-se per a tornar a casa ben proveït.

Els fondos del Marroc

Les minories nacionals

L'Assemblea de la Societat de les Nacions, darrerament reunida a Ginebra, ha aprovat unànimement (encara que no ho sàpiguen alguns regidors i alguns periodistes ignorants que corren per Barcelona) una proposició presentada a la Comissió Política pel delegat de l'Africa del Sud, professor Gilbert Murray, que té un interès directe per a Catalunya. La dita proposició, que és ja un acord ferm de la Societat de les Nacions, demana a aquells Estats que no tenen obligacions legals davant de la Societat respecte a les seves minories de raça, de llengua o de religió, que observin en el tracte amb aquestes, almenys el mateix grau de justícia i de tolerància que és exigit a altres Estats pels tractats diplomàtics vigents.

La cosa és completament clara per a Catalunya i per a Espanya. Dintre de l'Estat espanyol hi ha diverses minories lingüístiques, entre les quals es compta la minoria catalana. Al costat d'uns 16 milions de castellans hi ha 4 milions de catalans, 1 milió de gallegs i mig milió de bascos. Segons l'acord de Ginebra, a aquestes minories nacionals els corresponen, com a mínimum, els drets garantits pels tractats fets després de la gran guerra. I entre aquests drets hi ha, en l'aspecte lingüístic, el d'usar la llengua materna davant dels tribunals, tant per escrit com de paraula i el de l'establiment de l'idioma propi com llengua d'ensenyança a les escoles primàries.

Espanya forma part de la Societat de les Nacions. El delegat espanyol a la Comissió Política, Comte de Gimeno, ha votat l'acord. El conjunt dels delegats espanyols l'han votat igualment a la sessió plenària de l'Assemblea. Per tant, el Govern espanyol està obligat a reconèixer els drets al·ludits a les minories lingüístiques que hi ha dintre del territori de l'Estat espanyol. Si no ho fa, es posa en evidència davant de la Societat de les Nacions i dóna una demostració ben eloqüent i clara del règim d'unitarisme despòtic a què la raça hegemònica d'Espanya té sotmesos els pobles peninsulars que no parlen la llengua de Castella.

La lliçó de Marsella

Hem visitat aquests dies l'Exposició Colonial de Marsella. ¿Una Exposició a la manera de les nostres, purament decoratives, o que marquen una fita en l'ascensió de la ciutat? No. Això seria una cosa marsellesa, i l'Exposició no és pas de Marsella, sinó de França, i més que de la França, de la gran República francesa.

Això els francesos no ho veuen, tal volta, però nosaltres, els estrangers, sobre tot si som republicans, de dreta o d'esquerra, sí. En una de les sales on el Ministeri de les Colònies exposa les seves sales retrospectives, hi ha un lletrero que diu poc més o menys: «França que tenia un gran imperi colonial el va perdre a finals del segle XVIII, però després l'ha recobrat i l'ha engrandit». Però, qui l'ha engrandit? Tunis és la república; Madagascar és la república; el Sudán és la república; el Marroc és la república.

Podran tenir els republicans francesos tares degudes a la preponderància que dins la república ha adquirit la plutocràcia, però la guerra ha mostrat dues coses que els monàrquics francesos, el primer En Charles Maurras, doctrinari utòpic malgrat el seu pseudo-realisme, no veuen: Primer, que la política internacional francesa—lo contrari de lo que En Maurras sosté en *Kiel i Tanger*, obra que's creia definitiva i que la guerra ha corcat—va aconseguir encerclar a l'Alemanya, i segon, que la política republicana ha aconseguit en cinquanta anys la més admirable obra de colonització coneguda, no sobrepassada més que per l'obra secular d'Anglaterra. Tan perfecta, que l'Anglaterra no va aconseguir gairebé soldats de les seves colònies, no dels seus «dominions», mentre que la França va armar a 600,000 colonials.

Això és enorme. Això és definitiu. Quan algú ens parli del falliment de la democràcia francesa, quan algú ens sostingui l'esterilitat del parlament, nosaltres els hi mostrarem el fet d'aqueixa república de França, que ha estat sostinguda pel món i que ha creat tot un món tolerable i eficaç an allà on no existien més que tribus selvàtiques o pobles anquilosats. I això ho ha fet tenint de sostenir una doble lluita per a afermar-se i per a aconseguir escanyar, amb realitats, els lirismes del lliberalisme que comencen amb la divinitat trinitària de «Llibertat, Igualtat, Fraternitat».

Al cap dels segles, nosaltres encara anem a desembarcar a Alhucemes, i encara una ínfima guerra colonial se'ns apareix com un episodi de l'eterna pugna de moros i cristians. La monarquia espanyola posa a contribució tota la força espanyola per a anorrear unes càbiles. La República francesa ofereix l'exposició colonial de Marsella, on els visitants no poden retenir els noms de tota aquella humanitat negra i groga, que porta el segell tricolor.

PARADOX

En Pi i Margall i la llibertat de Catalunya

Es verament excessiva la pretensió que mostren els lerrouxistes de voler ésser els hereus del programa d'En Pi i Margall. Nosaltres no sabem que el gran català hagués fet testament polític. Però si hagués arribat a fer-lo, és absolutament segur que no n'hauria pas fet hereu a D. Alexandre Lerroux i García ni als seus seguidors. Per les idees i per la conducta, l'andalus Lerroux està cent llegües lluny del català Pi i Margall.

Ara el senyor Rocha, fill de Cartagena i capitost de la minoria lerrouxista de l'Ajuntament, ha emprès una campanya anticatalana, i té la gosadia de proclamar el seu federalisme i la seva fidelitat a les idees pimargallianes. Donant una interpretació completament equivocada als principis federatius, els vol oposar a les reivindicacions de Catalunya. Per a servir la seva tesi, dóna per provat que els catalanistes volen la separació absoluta respecte als altres pobles peninsulars; i afegeix que en aquestes condicions no hi ha cap punt de contacte entre ells, federals-lerrouxistes, i els nacionalistes catalans.

Que no hi ha cap punt de contacte entre aqueixos pretesos federals-lerrouxistes i els veritables federals i nacionalistes catalans, és cosa perfectament certa i segura. Però la diferència no consisteix en allò que suposa el senyor Rocha. El federalisme pactista d'En Pi i Margall posa a la unió federativa la base del consentiment dels pobles que s'uneixen. No creia En Pi i Margall que els pobles peninsulars haguessin d'acceptar per força, com a condició indeclinable, la federació amb els pobles restants. Ell deixava aquest punt al pacte. Si els pobles de la Península volen unir-se i s'avenen en les condicions de la unió, aquesta neix lliurement. Però en el cas que un o més pobles peninsulars no creguessin convenient la unió o no s'avinguessin amb els altres pel que fa a les condicions d'aquesta, queden en llibertat plena per a mantenir la independència. Un veritable federal només pot voler la unió federativa de Catalunya a Espanya, si aquesta unió té el consentiment lliure de la majoria dels catalans.

En Pi i Margall, davant d'un moviment separatista de Catalunya, no hauria pas cridat el poble espanyol a les armes per a ofegar amb sang el moviment, com acaba de fer des de les illes Canàries En Lerroux. Precisament ara ens vé a la memòria el fet que durant la última guerra de Cuba i sobretot quan esclatà la guerra amb els Estats Units, En Lerroux, a despit del seu anarquisme teòric, adoptà una posició ultra espanyolista i superpatriotera, mentre que En Pi i Margall des de *El Nuevo Régimen* demanava clarament, textualment, la independència de Cuba.

L'intent d'oposar les teories d'En Pi i Margall a la llibertat catalana, és inhàbil i grotesc. De cada paràgraf dels escrits immortals d'En Pi i Margall salten com sagetes els arguments en favor de l'ideal de Catalunya.

FULMEN

Enemics de Catalunya

Comprenem perfectament que totes aquestes colles de senyors que'ns envia l'Estat espanyol per a intervenir en les nostres coses, vegin amb disgust tota mena de manifestació catalanista. Hi han dos motius principals que abonen el seu ntransigent centralisme. L'un, d'ordre material, és la defensa dels cigrons o de les besses a que tothom vé obligat. L'altre, d'ordre moral, és la seva mentalitat netament espanyola que creu que al vol de Madrid sols hi han unes quantes provincies castellanes i que a cent quilòmetres enllà de la Cort tot són colònies.

Queden vius i per molts anys bastants empleats que exerciren càrrecs a Filipines, a Cuba o a Puerto Rico. Per aquesta gent, avui encara li queden a Espanya les Canàries, les Balears, Catalunya, Galícia i algunes altres regions. Aquesta dèria de ministre madrilenyista s'encomana, i aquesta bona gent que vé a administrar-nos justícia o a intervenir en nostra vida econòmica, creu sinceram ent que's troba entremig de tagals o de mambisos. Així se comprèn que s'estranyi i que s'indigni davant els nostres anhels de llibertat.

Lo que ja no és tan natural, és que l'home que's moria de gana a un recó de Múrcia, a les muntanyes de Sòria, o als plans de la Manxa, i ha sigut amorosament rebut a Catalunya on ha trobat els mitjos de viure, pretengui que els catalans s'assimilin a les seves costums i usin la seva llengua, negant-se, per sa part, tossudament a respectar la llengua i les costums de Catalunya. I és que l'ànima castellana és igual sota l'americana d'un particular a Catalunya que sota l'uniforme d'un empleat al Marroc. Salvem sempre les honroses excepcions d'alguns homes que s'han sabut lliurar de tota mena de prejudicis.

Molts dels forasters que viuen a Catalunya i que s'empenyen en no perdre la seva condició de forasters, són perfectament inofensius i fins contribueixen a la prosperitat de Catalunya posant la seva activitat al servei d'una indústria o cooperant a la seva expansió comercial. Però alguns als quins Catalunya ha honorat un xic massa fent-los prosperar i fins donant-los càrrecs representatius, extremen d'una manera repugnant el seu odi a Catalunya, entrebancant tant com poden totes les campanyes que fan els bons catalans per a la consecució de les seves justes reivindicacions.

I no falten quins, imitant al famós *Estudiant murri*, atien als entusiastes catalanistes, titllant-los de covards, a que exterioritzin els seus sentiments de independència, pel gust de veure com se'ls denúncia i se'ls condemna a presiri.

Dels catalans descastats no cal parlar-ne. Es de mal gust retreure tot allò que fa fàstic.

JEPH DE JESPUS

PER TERRES DEL RIF

Un vell espanyol i un moro
es troben en despoblat.
El moro, que és dels pacífics,
molt atent atura el pas;
l'espanyol, ple de confiança,
al veure això, fa altre tant,
i sense més cerimònia,
es posen a conversar.
—Que hi vens a fê aquí?—pregunta
el moro, un xic admirat.
—Vinc a veure si les coses
m'aniran millor que allà.
—Així, busques la fortuna...
—Efectivament.
—Ai ai!...
No ets espanyol?
—De naixença.
—I aquí has de venî a cercar
lo que a Espanya tens de sobra?
—Estàs molt mal informat.
Si allà hi trobés lo que em falta,
no me'n mouria.
—Es estrany!...
—Per què?
—Com vols que t'ho digui?...
Justament ahí, al mercat,
varen llegir-nos un bàndol
del vostre representant,
en el qual se'ns comunica
que, perquè al Rif hi hagi pau
i tots siguem ben feliços,
des de aquest precís instant
la gloriosa Espanya ens posa
sota el seu protectorat
i ens promet treball, cultura,
abundància i benestar.
Tenint, doncs, la vostra terra
tot això en quantitat tal
que fins en brinda a les altres,
com pot ser que els ciutadans
d'allà tinguin de fugir-ne,
per la misèria empaitats?
—No ho sé, noi. Coses d'Espanya!
Lo que et puc assegurar
es que aquests presents magnífics
que ara a vosaltres us fa,
a mi, súbdit i fill d'ella,
no m'han sigut oferts mai.
—Si que de debó té gràcia!...
Es a dir que va a donar
protecció a la gent de fora,
i oblida lo principal,
que és protegî a la de casa?
—Es així!... Còm ho faràs?
—Devia «estâ escrit»...
—Sens dubte.
—Llavors, res hi ha que objectar.
Que vagi rodant la bola
i, visca el protectorat!
Amb el teu permís segueixo
la meva via, que és tard.
—Adeu, moro; no t'hi cansis.
—Salut, i que et guardi Alàh!—
I cada u amb divers rumbo,
continuen caminant:
el moro, rient alegre;
l'espanyol, amb el cap baix.

C. GUMÀ

Candor

Un dels records més emocionants de la meva joventut, un dels que jo evoco tremolant i sentint una secreta irritació contra el destí absurde, és el que m'empeny vers aquella època en que jo era professor de la llengua espanyola en les «Escoles Internationales» de París. Ella

venia una hora cada dia en aquell espaiós local del carrer de la Boëtie. En veure-la per primer cop, me preguntava quin paper faria davant d'aquella noia que de primer entuvi m'analitzaria amb el meu caràcter i el meu aspecte d'una manera física i moral.

Però era necessari guanyar-se la vida, pensar amb el pa de cada dia, amb la dura existència que porten a París els que no posseeixen res i que pretenen ocupar un lloc sota el sol. Vaig consentir satisfet en la delicada missió, bastant pesada per la meva poca coneixença de la llengua castellana i sobretot pels meus pocs anys i per la ignorància absoluta del cor femení.

Renée era molt formosa i de formes harmonioses i pures que deixaven endevinar que estava en l'esplendor radiant de la dona. No em vingué mai el pensament de que ella es pogués creure maca, atraienta, feta per a estimar o seduir, car, amb les meves observacions d'analista senzill, havia pogut comprovar la innocència dels seus sentiments.

Renée s'acontentava escoltant les meves paraules o seguint, amb els seus ullassos blaus, plens de misteri, el vol del meu pensament sobre la llengua dels opresors de la meva terra.

Jo constatava—amb aquesta satisfacció, feta d'una mica d'amor propi i d'orgull, del professor que se sent escoltat—que la meva ànima havia trobat el secret de pujar fins a la d'ella i que hi exercia una poderosa influència. Positivament ocupat amb el meu treball diari, no vaig adonar-me de que Renée començà a estimar-me amb tot el candor, però també amb tota la força del seu cor innocent. No vaig deixar de remarcar el bell somriure que aclaria els seus ulls el dia que me la presentà el director; també vaig remarcar la rojor de les seves galtones quan li dirigia quiscuns mots de satisfacció per una lliçó ben sapiguda, i també la cara que posava quan en alguna de les meves actituts hi endevinava una mostra de descontent.

¿Podia jo veure una de les formes de la passió més veritable i més dolorosament folla en la manera que ella apoià el seu cap contra la meva espatlla, per seguir de més aprop l'explicació d'un text, o el significat d'una paraula?

Quantes vegades—oh! aquesta ingenuitat de les noies que serà aviat la malícia de les dones—quantes vegades havia sorprès els seus ulls escrutant amb inquietud els meus, i abaixar-se desseguit humits i tristos... I els seus cabells d'or que acabaven de fregar la meva cara!... I els seus llavis que s'acostaven als meus, com per a fer una ofrena tímida, innocenta i atrevida!...

Però jo mai havia sapigut compendre, lligat per un respecte enorme a aquella noia que jo comprenia era la primera admiradora que havia tingut, i per la serietat que m'envoltava an aquell local dels que tan generosament m'havien brindat aquella col·locació sense mirar amb el meu poc coneixement de la llengua que'm veia precisat a ensenyar.

Per a obrir-me els ulls, ha sigut necessari que ara, quan ja fa un any que és casada, i per donar fi a l'intercanvi de lletres que s'ha mantingut des del meu depart de París, m'ha revelat aquest poema ignorat per mi i me n'ha donat la conclusió diguent-me: *Ah, si vous aviez voulu pourtant!...*

Si jo hagués volgut! Si jo hagués donat prova d'un candor menys excessiu, seria potser l'espós d'aquesta dona que resta en mi com una nina deliciosa i fantàstica.

Heu's aquí perquè pensant amb aquesta aventura de la meva vida d'exilat, me demano si és que dec irritar-me contra mi o contra ella.

FERRAN CANYAMERES

NOTES DE FORA

PUIGREIG

Llevat honroses excepcions, en aquest poblot sí que som una colla de tòtils. L'Ajuntament té la patxorra de pagar un grapat de pessetes cada any a un mestre particular, que compta amb una matrícula de més de 70 alumnes, també pagant i que tenint molt en compte sa voluntat i aptituts, podem dir que no ensenya lo suficient per la senzilla raó de que'n té masses de nens a l'escola. Doncs, bé—ens diem nosaltres;—en té masses? Ara ho farem sobreeixir, i nens cap allà. Perquè la gent d'avui, *réverence parler*, som com una colla de bens: se n'esbalça un, es tenen d'esbalçar tots. I tots ens esbalçarem nosaltres, encara que sigui en diferent sentit, perquè tenim aquella mania de fer el que fa un altre, sense saber perquè. Som uns tauls; L'escola oficial, des de fa una pila d'anys està quasi bé deserta per manca d'assistència, lo qual fa que cada dos per tres canviem de mestre, és clar, en perjudici de tots. No fora aventatjós per a tots, que dels 70 o més nens de l'escola particular en passessin 35 a la oficial? I no fora així la feina més repartida i més profitosa?

Excel·lentíssimes autoritats locals: Del moment que un indivídu o corporació es posa al govern d'un poble, té l'obligació de treure les benes dels ulls als veïns, i assenyalar-los un camí. I, si el senyor alcalde vol fer honra a la vara, estarà bé que cerqui una fòrmula, per a que l'ensenyança no quedi desatesa, disposant de mestres suficients.—UN VEÍ OBCECAT.

CASTELL REMEI

(Colònia d'En Girona)

En aquesta colònia, per dissort dels seus habitants, i vergonya nostra, actualment s'hi practica el repugnant feudalisme. Aquí, els dissortats obrers de la colònia, estan sotmesos al lleig despotisme del capellà, que és una espècie de *Zar* amb sotana, un *Kaiser* senyor i amo absolut de la colònia i sos habitants. Ningú fa res sense ordre d'ell, ningú belluga un peu sense el seu permís; ell fa i desfà com li dona la real gana, i ningú té dret a queixar-se

Es tan miserable la vida que porten la majoria de les famílies que hi viuen, que sols és comparable amb la del pària de les tribus salvatges de l'Africa, car el sou que cobren és tan irrisori, que no basta per a cobrir les més apremiants necessitats de la vida.

Aquí al mesader, o sigui el que cobra a mesos, se li dóna una caseta bastant reduïda i un bossinet de terreny per a que s'hi pugui fer una mica d'hort, i deu o dotze rals cada dia.

I amb aquesta quantitat, té de viure ell i la seva família i té la obligació de treballar com un negre de sol a sol, d'anar a missa cada festa, i d'aguantar totes les impertinències de l'amo (a) Rector i en canvi no hi ha cap escola per als seus fills, que el dia de demà, quan siguin homes, forçadament seran uns rucs de treball, i aguantaran sense protestar, com els seus pares, la despòtica tirania de l'amo.

I ai del que's queixi!... Ai del que no compleixi les ordres del *Zar* amb sotana!... que ja pot ben dir que ha begut oli. El diumenge prop passat era la festa major de Castell-Remei i per tal motiu se deixà sentir la descarada sobèrbia del que mana.

Els joves de la colònia organitzaren el programa de festes, compost de ball a la plaça i d'un partit de foot-ball que jugarien amb joves d'un poble veí. Sigui per A, sigui per B, a l'hora de començar el partit, hora en que més aglomeració de forasters hi havia, el capellà el sospèn al·legant que no volia raons; per lo tant no varen valdre per a res les súpliques del jovent que volia divertir-se amb tan noble esport; l'amo ho manava i qui mana, mana. Benaventurats els mansos, perquè d'ells serà la glòria del Cel...—P. GOT.

Batallades de tot arreu

LA FRANÇA DE POST-GUERRA

Certa vegada, hi hagué qui ens retragué una suposada malvolença per la nostra part vers França. Aquella vegada, com sempre, la negàrem perquè mai ha existit en nosaltres. Continuem tan aimants de la França germana nostra, que'n diríem lluminosa, florida, com sempre. L'aimàrem en els moments de dolor a l'ensems que l'admiràvem i també l'aimem i l'admirem en els seus esplais de jòia, malgrat sigui aquesta devegades un xic folla.

Però a la França de la post-guerra, una bona part dels seus homes, sembla que li vulguin fer perdre aquella florida i aquella lluminositat que suara dèiem i que tan atractiva i escaienta la fa.

Nosaltres a tothora voldríem sapiguer veure a la França replegadora de totes les nobles ambicions que bateguen i lluiten per a esclatar en l'ànima dels homes i dels pobles. Ens fora molt grat sapiguer una França propícia a totes les noves orientacions, col·laboradora a tota obra que signifiqués dignificació, treballadora incansable en tot lo que tendís a esborrar els recels que encara fan possible lluites fratricides.

No és així. La França de la post-guerra tanca la porta a tot lo nou, a tot renovellament, a tot lo que podria contribuir a agermanar als homes o quan menys que porta aquesta lloable situació.

No fa pas molt, que una circular emesa pel Ministeri d'Instrucció Pública francès, prohibeix en absolut l'ensenyament de l'Esperanto, al·legant que dit ensenyament pot afavorir, el dia de demà, certes orientacions.

Ni caldria comentari. Es una disposició senzillament absurda.

Nosaltres no direm que tinguem una absoluta confiança en l'eficàcia de l'Esperanto. Però això no vol dir que no trobem injusta, si no mereix altre calificatiu, la disposició del Ministeri de Instrucció Pública de França.

Ens ha sorprès, francament, que fins aquest punt, vulguin els governants francesos illar-se de la corrent mundial. Ens aconhorta el pensar, que aquesta tan desacertada disposició farà que ni un sol francès dintre de poc no coneixi l'Esperanto a la perfecció.

JA SON AMICS!

Fins ara havien sigut coneguts, ara ja són amics. Don Alfons XIII honora, així és de creure, a don Alexandre Lerroux amb la seva amistat.

Els coneguts quan parlen d'un segon, ho fan d'aquella manera de tant me fa; don Alfons XIII ha fet molt més; ha ponderat publicament les precioses qualitats de governant de l'ex republicà, ex quefe radical i ex emperador del Paralel, títols que podrà ostentar el dia que juri a Palau i vagi a presentar els seus respectes an els que des d'aquell moment són com de la família.

Don Alfons XIII, segurament deu creure haver fet una gran adquisició. No ho discutirem perquè no som qui nosaltres per a fer-ho. Però amb tots els respectes que mereix, ens permetrem divagar, i divagar no és fer cap mal i no fer mal és lo menys que's pot fer en aquest món que a cada pas se'n troben de mals i que hom sense saber com pot fer-se'n i que hi han tants homes que no fan altra cosa.

Ve't aquí que si don Alexandre governés, lo primer que faria fora declarar-se la guerra *in continenti*, cosa que per altra part li agrairem els catalans. Les coses per a que tinguin un fi, és precís que algú les comenci.

Si això pensem com a catalans, si ens volguessim sentir espanyols, i de passada republicans, cridariem al·leluia! Don Alexandre, encara que aparentment sembla que ho hagi d'arreglar-ho tot, només fa que espatllar-ho, ho embolica tot. I com que per a fer ensopegar al règim no hi hauria res com un bon embolic, ell és el gran home per a aquestes coses.

Si el fan ministre, nosaltres li prometem el capell.

L'IMPERIALISME

El tema de l'imperialisme és un tema indiscutible. Per a discutir-se caldria que tots els pobles desapareixessin reeixint a una nova vida que cada ú tingués lo seu i encara sense mitjà possible per a aprofitar-se de lo dels altres. Però com que això per ara, per la nostra part, ho veiem força problemàtic, l'imperialisme és un fet que com dèia l'altre, no necessita demostració. Tothom el practica. Qui en més qui en menys proporció i, sempre, en relació amb els mitjans que's compta per a fer-lo efectiu.

No hi ha aliats, ni centrals, ni neutrals que hi valguin. Aquell que no practica el sant imperialisme, és, senzillament, perquè no pot.

I com que mentre hi hagi imperialisme la Pau pot esperar-se asseguda, l'harmonia internacional sempre serà una de tantes esperances.

Davant de la dominació que directa o indirectament es vol exercir, s'aixeca el mot llibertat. No pas una llibertat condicional, acondicionada, sinó ampla i sense restriccions.

Quan tots els pobles puguin gaudir de veritable llibertat, que pugui disposar amb tots els drets de la llibertat que per raó natural els pertoca, haurem donat un pas vers la llibertat i també haurem avençat molt en el camí de la Pau.

EL CASAMENT DEL KAISER

En altres temps, el casament de l'ex Kaiser de l'Alemanya amb la Princesa de Reuss, hauria fet més forrolla que no pas que's divorciés el terrible Lloyd George. Avui, no. Avui el casament d'En Guillem amb la Princesa de Reuss passa a ésser un aconteixement de tercer ordre.

El Kaiser ja no és aquell Kaiser dels bigots estampats, és un home tranquil, aimant del repòs, segurament dels bons aliments, que sempre és cosa agradosa per més que s'estigut al exili. En fi, que l'ex Emperador de l'Imperi Germànic, se'ns ha tornat un bon *bourgeois*.

El seu casament amb seguretat que serà una cosa íntima, de família. No hi haurà etiqueta, ni ceremonial i En Guillem haurà pogut saber lo que és un casament imperial i un casament demòcrata.

Aneu a sapiguer si ha sigut l'amor que ha determinat aquest enllaç. No cal pas amoinar-s'hi gaire per a esbrinar-ho. Nosaltres pensem que potser ha sigut un xic d'enyorament.

Si és així, l'ànima, per força atormentada de l'ex Kaiser, s'haurà purificat un xic. L'enyorament produeix una mena de dolor molt profond que, sense sentir-los, ens fa pensar amb tots els altres dolors i a l'ensems compadir-los a tots. I així com en uns altres estats d'ànim, ens sentim regularment propensos a l'odi, en el cas de l'enyorament, desitgem perdonar i fins oblidar dolçament.

La Princesa de Reuss, per molts es casa amb un monstre. Ella n'hi deu pensar-ho. Si ho pensés, faria una bona obra unint-se amb l'ex Emperador de l'Alemanya, i quant més monstre el creiés, millor. Si no és per amor, quan menys per amistat, podria posar el seus llavis damunt aquell front que tantes malvestats pensà. El petó d'una dona, quan hi ha mals pensaments, els esvaeix; quan n'hi ha de bons, els fa més grans.

L'ex Kaiser d'Alemanya

La princesa de Reuss

LES LLIÇONS DE LA HISTORIA

—No sé si farem justícia a França, però entretant podem tornar a Cèssar lo que és del Cèssar!

(De *Le Rire*)

L'agarrotament del contribuient espanyol

Festa dels venedors de periòdics

Dilluns, els venedors de periòdics de aquesta ciutat varen celebrar una forada a Les Planes.

A les vuit del matí es reuniren en el seu local social del carrer d'En Guàrdia gran nombre de venedores i venedors amb llurs famílies.

S'organitzà la comitiva i amb gran alegria i gatzara portant al davant la senyera de l'Associació i seguits d'una banda de musica que tocava l'himne dels venedors marxaren cap a l'estació de Sarrià a pendre el tren que'ls havia de portar a Les Planes.

Un cop allí s'escamparen per aquelles boscúries i mentre la gent jove es *refocilaba* ballant i cantant, la gent madura es dedicà a la confecció de suculentes cassolades d'arròs, a rostir pollastres i conills i a fer les clàssiques costellades amb bolets.

Continuà la festa alegrement fins a darreres hores de la tarda que retornaren a Barcelona els simpàtics i xirois excursionistes a rependre sa feina quotidiana.

REPICS

Amb això de la repatriació de tropes es veu que hi ha cada injustícia! Quan ao és un poble és un altre el que està indignat. Ara són els figuerencs, demà seran els barcelonins. Perquè quan en un regiment hi ha el fill o el parent d'algún peix gros, aquell és el primer en ésser repatriat. I això és una injustícia!

Al mar, bé que el peix gros es mengi al petit, però aquí, quan es tracta de defensar la pàtria, els peixos grossos cal que es posin en primer lloc que per a ells la pàtria és una mare complascenta i per als petits una madrastra.

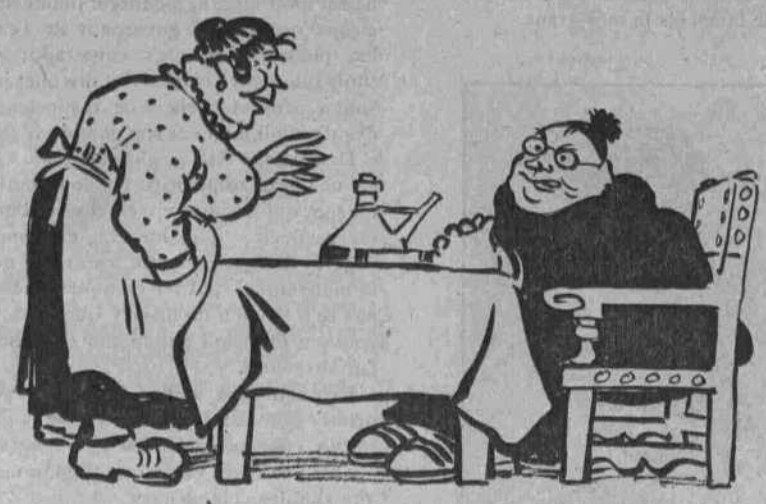
La festa de la Raça!
Voldríem trobar un epigrama molt picant.
De la festa de la Raça,
no en parlem ni poc ni massa,
fins que d'això del Marroc
ja no es parli molt ni poc.

En Marcelí Domingo, d'ençà que ha tornat d'Amèrica, mostra una activitat prodigiosa. Míting ací, conferència allà, parlament en tal poble, discurs en tal altre ..

—Aquest xicot és l'hereu d'En Lerroux—deia l'altre dia un vell republicà,—sinó que trobo que sap massa.

—Cap on és Melilla?
—Ja ho sabràs d'aquí uns quants anys.

—Cada dia s'apugen més les subsistències.
—Ens haurem de fer pagar les misses amb pollastres.

En efecte, En Lerroux quan s'emportava a les masses, era d'una ignorància que fèia escruixir, però sabia ja tan de viure!

El Comitè de Catalunya de auxilis a Rússia ha procedit a la liquidació definitiva de lo recaudat per a enviar-ho al doctor Nausen.

El senyor Esteve, quan li parlen de Rússia arronsa les espatlles, però encara més la butxaca. Ja és sabut que la característica del senyor Esteve és arronsar-se.

El Sha de Persia, que ara ha anat a Madrid, ha perdut un criat durant el viatge. Ja és estrany, perquè un persa, aquí a Espanya no es confon pas amb qualsevol.

Això ens recorda allò tan bonic d'una casa de nobles on s'hi donava una gran festa i s'hi feia ballaruga De sobte, s'avença l'amo de la casa i diu: —El ball no pot continuar, perquè els lladres s'acaben d'emportar el piano de cua.

Una duquesa i una marquesa patrocinaran un abonament teatral al «Goya». En Morano prepara ràunes quantes funcions de teatre blanc i cursi.

Una senyora de la bona societat diu:—Quina llàstima que el bisbe no ens deixi fer allò del *roperol*, perquè divertir-se sense poguer socórrer desgraciats fa una tristesa!

I al jardiner de la torre li dóna, en aquests temps, quatre pessetes diàries!

A França, a Itàlia, en altres països d'Europa s'ha iniciat una rebaixa en els preus dels queviures i coses de primera necessitat.

Aquí les dones segueixen dient que tot s'apuja. Tot s'apuja i s'adultera. Fins al Govern Civil hi han agut alguns ascensos aquests dies. Per no ésser menys que al mercat, on cada dia s'apuja alguna cosa.

L'Ateneu Enciclopèdic Popular té en projecte un cicle de conferències sots el tema: «El moment polític i social a Catalunya».

Han estat convidats a pendre part en aquestes conferències els senyors Eugeni d'Ors, J. Bofill i Matas, Angel Pestaña August Pi i Suñer, Marcelí Domingo, Salvador Albert, Angel Samblancat, Francesc Macià, J. Casanovas, Lluís Companys, Salvador Seguí i R. Rucabado.

Altre dels cicles de conferències és el que estudiarà el tema: «Influència del teatre en la vida social» A desenrotllar-lo hi han estat convidats els senyors Ambrosi Carrión, Joan Puig i Ferreter i Francesc Curet.

El govern de l'Estat Espanyol (així diuen els diaris ha regalat al moro Abd-el-Kader un formós cavall que expressament per a ell ha anat a comprar a Xerez una comisió de militars. El regal no sabem si ha sigut fet com agraiment a la traició que el moro feu als seus o bé a l'adhesió que ha demostrat a tot lo espanyol. Però, que car deu haver sortit aquest cavall!

Ara vegin quina notícia llegim en els diaris:

S'han rebut en algunes delegacions de policia els models de les porres de que es proveiran dins de poc els guàrdies de seguretat i agents de vigilància.

Les noves porres per a aporrinar al poble, eh? Ja fa bé la gent que ha perdut tota fe en els diaris que s'entretenen en publicar aquestes coses!

Imprenta L'Esquella i La Campana :-: Carrer de l'Om, 8. Barcelona